

ნომადი ბართაია

ქართულში შემოსული გობიერთი სპარსული
ნასესხობის შესახებ იოსებ ბრიშაშვილის
“ქალაქური ლექსიკონის” მიხედვით

ქართულ ენაში დიდი რაოდენობით არის შემოსული როგორც ძველი, ისე საშუალო და ახალი სპარსული ლექსიკა. ახალი სპარსული ლექსიკის შემოდინება ქართულში ძირითადად ორ ნაკადად მოხდა, პირველად XII საუკუნეში, უმეტესად წერილობითი გზით, ხოლო მეორედ — XVI-XVIII საუკუნეებში, როგორც წერილობით, ისე უშუალო კონტაქტების საფუძველზე.

ცნობილია, თუ რა მჭიდრო იყო ურთიერთობა XVI-XVIII საუკუნეებში ირან-საქართველოს შორის, როცა თბილისი აღმოსავლეთის და, არა მარტო აღმოსავლეთის, ხალხთა თავშეყრის ადგილს წარმოადგენდა. იოსებ ბრიშაშვილის “ქალაქური ლექსიკონიც”, რომელიც 1997 წელს გამოაქვეყნა რუსუდან კუსრაშვილმა, მდიდარია ამ დროს ქართულში შემოსული სპარსული ლექსიკით.

სტატიაში, აღნიშნული ლექსიკონის მიხედვით, გამოვლენილი და გაანალიზებულია ამ რიგის ლექსიკურ ერთეულთა ერთი ნაწილი.

სპარსულში დამკვიდრებულ არაბულ ლექსიკას, პირობითად, არაბულ-სპარსულ ლექსიკას ვუწოდებთ.

დაული

დაული — “დული, დამბრა, დომბრა (ყაზახისტანი, იქ ფანდურს ჰქვია)” (ი. ბრიშაშვილი, 1997).

ამ სიტყვას ამ ფორმით სხვა ქართული ლექსიკონები არ იცნობს.

დაული მომდინარე ჩანს სპარსული ლექსიკური ერთეულიდან — **داهل** (dohol), რომლის მნიშვნელობაა — დოლი (დიდი); დაფდაფი (ი. რუბინჩიკი, 1983).

როგორც “ქალაქური ლექსიკონის” განმარტებიდან ჩანს, **დაული** ყოფილა იგივე **დული**, ანუ **დაულს** ქართულში ჰქონია ფონეტიკური ვარიანტი — **დული**, რომლის ასევე ფონეტიკური ვარიანტი ჩანს — **დოლი**.

დოლი ქ ე გ ლ-ში ასეა განმარტებული — საკრავი; წარმოადგენს ღრუ ცილინდრს, რომლის ორივე მხარეს გადაკრულია ტყავი; უკრავენ თითების ან ორი ჩხირის ცემით... (ქ ე გ ლ 1986).

რაც შეეხება **დაულის** მეორე განმარტებას — **დამბრა // დომბრა**: ამ შემთხვევაში აღმოსავლური საკრავის სხვა სახეობასთან გვაქვს საქმე, ეს არის **თამბურ-ი**. არაბულ-სპარსულად იგი იწერება და იკითხება ასე — **تانبور** (tanbur//tonbur) (გამოითქმის **თამბურ // თომბურ**) შემდეგი მნიშვნელობით: სიმებიანი მუსიკალური ინსტრუმენტი გრძელი გრიფითა და მრგვალი კორპუსით (ბ. ბარანოვი, 1957; ი. რუბინჩიკი, 1983).

საქართველოში **თამბური** ცნობილია ფ ა ნ დ უ რ ი ს სახელით (ივ. ჯავახიშვილი, 1938, გვ. 151).

როგორც ჩანს, “ქალაქურ ლექსიკონში” ერთმანეთთან არის გაიგივებული ორი სხვადასხვა სემანტიკური დატვირთვის მქონე ლექსიკური ერთეული — **დოლი** და **დომბრა**.

ზარნაბრინჯი

ზარნაბრინჯი — “ერთგვარი ბრინჯი წმინდა და მოგრიძო, მეტისმეტი მაგარია და დიდხანს ხარშვა უნდა. ზ ა რ ნ ა რომელიდაც სოფელია აღმოსავლეთისაკენ. არის კიდევ ერთი ა ქ უ ლ ა ს ბრინჯი, ე.ი. ბრინჯი აქულის ქვეყნიდან მონატანი, ეს აქულის ბრინჯი თეთრი და დარჩეულია” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ზარნაბრინჯი სპარსული ორწევრიანი კომპოზიტია. მისი პირველი კომპონენტია **ზარნა**, ხოლო მეორე — **ბრინჯი**.

ბრინჯი სპარსულად იწერება და იკითხება ასე — **برنج** (berenj).

რას უნდა ნიშნავდეს **ზარნა**? როგორც ი. გრიშაშვილი განმარტავს — “ზ ა რ ნ ა რომელიდაც სოფელია აღმოსავლეთისაკენ”.

დევზოდას სპარსული ენის განმარტებით ლექსიკონში მოცემულია ლექსიკური ერთეული **ზარნა**, როგორც ირანში რამდენიმე გეოგრაფიული ადგილმდებარეობის აღმნიშვნელი ტერმინი (დევზოდა, 1372). მათ შორის ერთ-ერთია გილანის მზარეში, სადაც ბრინჯის მოსავალი მოჰყავთ. შესაძლებელია **ზარნა**-ში სწორედ ის ადგილი იგულისხმებოდეს.

ზარიჩინი

ზარიჩინი — “ოქრომკედნარევი ფართლეული” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ზარიჩინი სპარსული კომპოზიტია, რომლის პირველი კომპონენტია — **zar** [zar] — ოქრო, ხოლო მეორე — **čln** [čln] ნაოჭი, ხვეული, ხაზი... (ანვარი 1386).

აღვნიშნავთ, რომ ასეთი კომპოზიტი ჩვენს ხელთ არსებულ სპარსულ ლექსიკონებში ვერ დავადასტურეთ.

ზარნიშა

ზარნიშა — “ზარნაშინა, მინანქარი” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ზარნიში — “(სპ.) ლითონის ნივთებზე ამოჭრილი სხვადასხვა სახე, ოქროთი ან ვერცხლით ამოვსებული (ქ ე გ ლ 1986).

ზარნიშა სპარსულიდან მომდინარე შემდეგი რითული სიტყვაა — **زرنه‌جان** (zarneĵān). მისი მნიშვნელობებია: 1. ინკრუსტრატორი ოქროსი; 2. ოქროთი ინკრუსტირებული (ი. რუბინჩიკი, 1983). შედგება ორი კომპონენტისგან — **zar** (zar) — ოქრო და **نه‌جان** (neĵān) — ნიშანი; დამლა; ბეჭდი... (ი. რუბინჩიკი, 1983).

ზაფრიანობს

ზაფრიანობს — “რა გუნებანაქანცევ ქალივით ზაფრიანობ” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ზაფრა — თურქთა ენაა, ქართულად მწითური ნალველი ჰქვიან (ს.ს.ორბელიანი, 1991).

ზაფრა — (არაბ.) 1. ღვიძლის (ნაღვლის პარკის) ავადმყოფობა, რომლის დროსაც ადამიანი ყვითლდება. 2. ბოღმა, ჯავრი. **გადატ.** გაავლება, გაბოროტდება. **ზაფრა** ეცემა — ძალზე შეშინდება. **ელდა** ეცემა (ქ ე გ ლ 1986).

როგორც ქ ე გ ლ-ი მიუთითებს, **ზაფრა**, მცირე ფონეტიკური ცვლილებით, ანალოგიური სემანტიკური დატვირთვის მქონე არაბული ლექსიკური ერთეულია, რომელიც შესულია სხვა ენებში, მათ შორის სპარსულში. არაბულ-სპარსულად იგი იწერება და იკითხება ასე: **سافرا** (safrā).

საბა არასწორად მიუთითებს **ზაფრას** წარმომავლობაზე, როცა წერს — თურქთა ენააო. **ზაფრა** არის არაბული წარმომობის ლექსიკური ერთეული, რომელიც შესულია სხვადასხვა აღმოსავლურ ენაში, მათ შორის სპარსულსა და თურქულში.

ქართულში, სახელიდან — **ზაფრა** — მივიღეთ ზმნა — **ზაფრობა**.

თავაზა

თავაზა — “პატივისცემა, კრძალვა” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

თავაზა — სხვათა ენაა, ქართულად ბოდიში ჰქვიან (ს.ს. ორბელიანი, 1991).

თავაზი — (არაბ.) ზრდილობა, პატივისცემა, მორიდება (ქ ე გ ლ 1986).

თავაზა — არაბულ-სპარსული ლექსემაა, იწერება და იკითხება ასე: **تواذو** (tavāzo). მისი მნიშვნელობებია: თავმდაბლობა, მორჩილება (აჰმად სიაჰ, 1375; ი. რუბინიჩი, 1983).

თამაშა //თამასა

თამაშა //თამასა — 1. ფარდალა კარებზე აკრული გრძელი რეიკა. 2. პლანკა. 3. სანახავი, სეირი, გართობა, შექცევა” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

“ქალაქურ ლექსიკონში” ერთმანეთშია არეული ორი სხვადასხვა არაბულ-სპარსული ლექსიკური ერთეული — **თამაშა** და **თამასა**, რომლებიც ქ ე გ ლ-ში ასეა განმარტებული:

თამაშა — (თამაშისა) (ძვ.) სეირი, სანახაობა;

თამასა — ვიწრო და თხელი ფიცარი, ფირფიტა (ქ ე გ ლ 1986).

თამაშა არაბულ-სპარსულად იწერება და იკითხება ასე — **تاماشا** (tamāšā). მისი მნიშვნელობებია: 1. ყურება, დათვალიერება; 2. სეირნობა.

რაც შეეხება — **თამასა**-ს, იგი მომდინარეა ლექსემიდან — **تاماس** (tamās), რომლის მნიშვნელობებია: 1. ურთიერთშეხება; 2. შეხვედრა, ურთიერთობა, კონტაქტი (ი. რუბინიჩი, 1983).

تاماس (tamās) ქართულში სემანტიკური გადააზრებით დამკვიდრებულა.

თამბალი

თამბალი — “დონდლო, ზანტი. დუნდულა” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

თამბალი ანალოგიური სემანტიკური დატვირთვისა და ფონეტიკური სახის სპარსულიდან შემოსული სიტყვაა, რომელიც სპარსულად იწერება ასე: **تنبال** [tanbal] (გამოითქმის — **თამბალ**) (ი. რუბინიჩი, 1983).

სხვა ქართულ ლექსიკონებში ლექსემა **თამბალი** არ დასტურდება.

თალხი ჰკუა

თალხი ჰკუა — “დამჯდარი ჰკუის პატრონზე ითქმის, ჰკვიანზე და სხვ.” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

თალხი — ქ ე გ ლ-ში განმარტებულია ასე: შავი, სამგლოვიარო ფერი (ქ ე გ ლ 1986).

თალხი სპარსული სიტყვაა — **تلخ** (talx), შემდეგი მნიშვნელობებით: 1. მწარე. 2. უგემური. 3. დამწუხრებელი. 4. მოღუშული (ი. რუბინიჩი, 1983).

“ ეტყობა, სპარსულმა ლექსიკურმა ერთეულმა **تَلْخ** (talx), ქალაქურ მეტყველებაში ახალი სემანტიკური დატვირთვა (ჭკვიანი) შეიძინა.

აღვნიშნავთ, რომ “ქალაქურ ლექსიკონში” **თალხი** ცალკე არ არის გამოტანილი.

თასლიბი

თასლიბი — “1. არ არის ახსნილი ენათმეცნიერების ტერმინოლოგიაში. 2. მეგობრობა. 3. ზიარი... “ავადა ვარ, თასლიბს ვერ გავუწევდი” (“კაცია-ადამიანი”, თავი VIII). ლაპარაკით შექცევა, მასლაათი”... (ი. გრიშაშვილი, 1997).

თასლიბი — ლაპარაკით შექცევა (დ. ჩუბინაშვილი, 1984).

არაბულ ენაში არის ლექსემა **سَلْب** (selâb), მნიშვნელობით — სამგლოვიარო ტანსაცმელი (ხ. ბარანოვი, 1957), საიდანაც მიღებულია **تَسْلِب** [taslib). მისი მნიშვნელობაა — ვინმეზე სამგლოვიარო ტანსაცმლის ჩაცმა, სემანტიკური გადააზრებით კი — ვინმეს მიმართ თანაგრძობის გამოხატვა.

ანალოგიური შინაარსითა და ფორმით, როგორც **سَلْب** (selâb)-ი, ისე **تَسْلِب** [taslib)-ი დამკვიდრებულია სპარსულ ენაში.

ნიამდანი

ნიამდანი — “ძვირფასი ჭურჭლის შესანახი ყუთი” (ი. გრიშაშვილი, 1963).

ნიამდანი სხვა ქართულ ლექსიკონებში არ გვხვდება. იგი სპარსულიდან მომდინარე ლექსიკური ერთეულია. თუმცა, ჩემს ხელთ არსებულ სპარსულ ლექსიკონებში ის ამ ფორმით არ დასტურდება.

ნიამდანი ორკომპონენტიანი სპარსული კომპოზიცია — **نِيَام** (niâm) — 1. ქარქაში; 2. გარსი; 3. შესანახი ბალახეულის... და **دَان** (dân) — ჭურჭლის აღმნიშვნელი სუფიქსი (ი. რუბინჩიკი, 1983; მოინი, 1382).

საინტერესოა აღვნიშნოს, რომ **ნიამი** თავისთავად არის ჭურჭელი და მას, არ სჭირდებოდა ჭურჭლის აღმნიშვნელი **دَان** (dân) სუფიქსის დართვა.

სათარა

სათარა // **სათარი** — “დავაგურგურებ დიდ სათარს” (რ. ერისთ. თხზ., “პატარა”, გვ. 75) (ი. გრიშაშვილი, 1997).

სათარი არის იგივე სპარსული **سَتَار** (setâr) — სამ სიმიანი საკრავი. (**س** [se] — სამი, **تَار** (târ) — თარი) (დეჰზოდა, 1372).

სეგა

სეგა — “თარის სამმუხლოვანი ჰანგია” (ი. გრიშაშვილი 1997).

სეგა მომდინარეობს ანალოგიური სემანტიკური დატვირთვის მქონე შემდეგი სპარსული ლექსიკური ერთეულიდან — **سَهْ** (segâh) (**س** [se] — სამი, **هْ** [gh] — ადგილი) (დეჰზოდა, 1372).

სეფილი

სეფილი — “დუღუკზე დაკრული სამგლოვიარო ჰანგი, რომლსაც ახლად მიცვალებულის საფლავზე უკრავენ ყარაჩოლელები. “იქეიფეთ ზურნით, მაგრამ ცრემლი არავის ჩამოსცივდეს და მიმღერეთ **სეფილი**: ბარაშკაჯან, არ შეგცივდეს” ... სპარსულად მწუხარე. ბაიათის სახელია, “ისე გავხადო, რო **სეფილის** ბაიათი დავაძახო” (გ. სუნდ. “პეპო”, 1880 წ., გვ. 231) (ი. გრიშაშვილი, 1997).

სეფილი, როგორც ი. გრიშაშვილი განმარტავს, სპარსული სიტყვაა. მონინის ლექსიკონში იგი ასეა განმარტებული: **سافل** (safil) — ძველი ირანული მუსიკის ჩვიდმეტი ტონიდან მეხუთე (მონინი, 1382).

სიქა

სიქა — “1. ქანცი, ღონე საკუთრივ: მორფი, წარწერა ფულზე. ამბობენ: იმდენი მატარა ამა და ამ კაცმა, რომ **სიქა** გამძვრაო. **სიქა** არის ფულის მორფი, ფულის სახე, ე.ი. იმდენი მატარა, რომ სახე მომეშალაო. 2. ბეჭედი, სიქა ბეჭედი” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

სიქა (არაბ.) (საუბ.) ძალ-ღონე, არაქათი, ილაჯი. ს. გამოელაო. **სიქას გააცლის** — ქანცს გამოუღვეს; მეტისმეტად დაღლის. **სიქა გასძვრება** — ძალ-ღონე გამოელევა (ქ ე გ ლ, 1986).

სიქა არაბულ-სპარსული სიტყვაა — **سکک** (sekka), შემდეგი მნიშვნელობებით: 1. მონეტა; 2. გზა; ქუჩა (ხ. ბარანოვი, 1957). სპარსულში მისი მნიშვნელობებია: 1. მონეტა; 2. თევვა, მოქრა; შტამპი; სექა (ნივთზე); 3. ზებ. ხასიათი; 4. ზებ. ბრწყინვალება; სილამაზე; ზებ. წესი... (ი. რუბინჩიკი, 1983).

სიქა, გარკვეული სემანტიკური გადახრით, არაბულ-სპარსულ ნასესხობას წარმოადგენს.

ფაია

ფაია — “1. კედელი თალსა და თალს შუა. კარ-ფანჯრის სვეტი. 2. აბრეშუმნარევი ფართალი. “ზიქო, ბისმარკივით ყალთაბანდი რო ხარ, გეუბნები ათი თოფი ფაია იყო” (“ივ.,” 1887წ. №33) (ი. გრიშაშვილი, 1997).

სპარსულ ენაში არის ლექსიკური ერთეული **فای** (fâi/a/e), შემდეგი მნიშვნელობებით: 1. ფეხი (ავეჯის); 2. ქვესადგამი, საყრდენი; 3. საფუძველი; 4. საფეხური; 5. ჩინი (ი. რუბინჩიკი, 1983).

ვფიქრობთ, ქართული **ფაია**, “ქალაქური ლექსიკონის” პირველი განმარტებით (1. კედელი თალსა და თალს შუა. კარ-ფანჯრის სვეტი), შინაარსობრივად უკავშირდება სპარსულ ლექსიკურ ერთეულს — **فای** (fâi/a/e), ხოლო, რაც შეეხება მის მეორე მნიშვნელობას (“აბრეშუმნარევი ფართალი”), მას სემანტიკურად არაფერი აქვს საერთო სპარსულთან.

ლოქოფანა

ლოქოფანა — “პატარა ლოქო” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ეტყობა, თბილისურ მეტყველებაში ლოქოს პარალელური ფორმა იყო — **ლოქო**.

ლოქოფანა სპარსულ ნიადაგზე წარმოქმნილი სიტყვაა, რომელიც შედგება ორი ელემენტისგან: ქართ. **ლოქო** და სპარს. **ფანა**.

ლოქო ქ ე გ ლ-ში ასეა განმარტებული: 1. მტკნარი წყლის დიდთავა, უღვაშიანი, უქერცლო თევზი, — ღლაფი. გადატ. (საუბ.) ზანტი, დონდლო, დოყლაპია (ქ ე გ ლ, 1986).

ფანა კი მომდინარეობს სპარსული სიტყვიდან **فان** [baca/e/]. მისი მნიშვნელობებია: 1. ბავშვი; პატარა 2. ცხოველის ნაშიერი (ი. რუბინჩიკი, 1983).

ლოქოფანა ინუ პატარა ლოქო, როგორც “ქალაქურ ლექსიკონშია” განმარტებული.

ყალიბი

ყალიბი — “კალაპოტი, დარიჯაგი” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ყალიბი — (არაბ.) 1. ამა თუ იმ მოყვანილობის სათავსი, რაშიც ასხამენ რაიმე მასას მისთვის სათანადო მოყვანილობის მისაცემად (ქ ე გ ლ, 1986).

ყალიბი ანალოგიური მნიშვნელობის მქონე არაბულ-სპარსული ლექსემაა, რომელიც იწერება და იკითხება ასე **ياقِب** (yaleb).

შეითან ბაზარი

შეითან ბაზარი — “სპარს. ეშმაკის საპარდულო”... (ი. გრიშაშვილი, 1997).

შეითანი — 1. ბოროტი, ავი სული, სატანა, მაცდური. 2. მოხერხებული, გაქნილი, ცბიერი... (ქ ე გ ლ, 1983).

შეითანი არაბული წარმოშობის ლექსიკური ერთეულია, რომელიც, ანალოგიური სემანტიკური დატვირთვითა და ფონეტიკური სახით, შესულია სხვა ენებში, მათ შორის სპარსულში. არაბულ-სპარსულად იგი იწერება და იკითხება ასე — **شيطان** (sheitân). მისი მნიშვნელობებია: 1. სატანა, ავი სული, დემონი; 2. მატყუარა, ცბიერი.. (გ. წერეთელი, 1951; ი. რუბინჩიკი, 1983).

ბაზარი სპარსულიდან მომდინარე ლექსემაა და ნიშნავს ბაზარს. სპარსულად იწერება და იკითხება ასე — **بازار** (bâzâr).

ჩასპანდი

ჩასპანდი — “ყოჩალი, მარდი, შნოიანი, მოხერხებული და არა გაქნილი. “ქართული პიესებიდან ისმოდა... გულცივი ვაჭრის, დარდიმანდ მიკიტნის და ჩასპანდი ყარაჩოღელის შინაარსს მოკლებული ხმა” (დ. ბედიანაშვილი, “ა. ყაზბეგი”, 1939 წ., გვ. 152)” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

სპარსულ ენაში არის ზმნა **چاسپان** — (časfandân) — შეწებება, მიკვრა (ი. რუბინჩიკი, 1983). მისი ნამყოფი დროის მიმღეობაა **چاسبانده** (časbânde) — შეწებებული, მიკრული. ვფიქრობთ, **ჩასპანდიც**, გარკვეული სემანტიკური გადააზრებით, აქედან ჩანს მიღებული.

چاسبانده (časbânde) ჩვენს ხელთ არსებულ სპარსულ ლექსიკონებსა თუ ცოცხალ მეტყველებაში ამ მნიშვნელობით არ დასტურდება. არ არის გამორიცხული, რომ ამ სიტყვას ეს სემანტიკური დატვირთვა ჰქონოდა მაშინ სპარსულში, თუმცა, არც ის არის გამორიცხული, რომ იგი ქართულში შეეძინა მას.

ჭურათი //ჭური

ჭურათი // ჭური — “სხვანაირი, სხვა ჭურის. გამიგონია: ერთი კარგი **ჭურათი** მიქნია და შენტვისაც მინდა ვქნა, — ვითომ სხვანაირი, სხვა **ჭურის** საქმეა.. “გლებკაცი ჩვენში სხვადასხვა **ჭურისა** და გვარისაა” (ალ. ყიფშიძე, “საგლებო ბანკი”, გვ. 1)” (ი. გრიშაშვილი, 1997).

ჩვენი აზრით **ჭურათი** უნდა მომდინარეობდეს არაბულ-სპარსული ლექსემიდან **الجرأ** [aljara] // **جرأت** [jorât] — გამბედაობა (ხ. ბარანოვი, 1957; ი. რუბინჩიკი, 1983). მოყვანილ მაგალითში “ერთი კარგი **ჭურათი** მიქნია...” ანუ **გამბედაობა** გამომიჩენიაო.

“ქალაქური ლექსიკონის” ავტორს **ჭურათი** შეცდომით გაიგივებული აქვს ლექსიკურ ერთეულთან — **ჭური**.

ამგვარად, განხილული მასალიდან ირკვევა, რომ ნასესხობათა უმეტესობა (დაული, ზარნა ბრინჯი, ზარი, ზარიჩინი, თამბალი, თასლიბი, ლოქოფაჩა, ჩასპანდი, ფაია, ჯურათი) ქართული ლექსიკონებიდან დაფიქსირებულია მხოლოდ “ქალაქურ ლექსიკონში” და დღეს ისინი ქართული ენის ლექსიკური ფონდის არქივის საკუთრებას წარმოადგენს.

ნასესხობანი შემოსულია სხვადასხვა სახის ფონეტიკური და სემანტიკური ცვლილებებით.

დამოწმებული ლიტერატურა

- ანვარი, 1386 — 1386، فرهنگ روز سخن، دکتر حسن انورج، تهران،
 ხ. ბარანოვი, 1957 — X., Баранов, Арабско-русский словарь, Москва, 1957.
 ი. გრიშაშვილი, 1997 — ი. გრიშაშვილი, “ქალაქური ლექსიკონი,” საარქივო მასალა გამოსაცემად მოამზადა რუსუდან კუსრაშვილმა, თბ., 1997.
 დეჰხოდა, 1372 — 1372، عجم اکبر دهخدا، لغت نامه فارسج، تهران،
 ს.-ს. ორბელიანი, 1991 — ს.-ს. ორბელიანი, ლექსიკონი ქართული, თბ., 1991.
 ი. რუბინჩიკი, 1983 — Персидско-русский словарь, под редакцией Ю. Рубинчика, Москва, 1983.
 ქ ე გ ლ, 1986 — ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, ერთტომეული, თბ., 1986.
 დ. ჩუბინაშვილი, 1984 — დ. ჩუბინაშვილი, ქართულ-რუსული ლექსიკონი, თბ., 1984.
 გ. წერეთელი, 1959 — გ. წერეთელი, არაბულ-ქართული ლექსიკონი, თბ., 1959.

NOMADI BARTAIA

ON SOME PERSIAN BORROWINGS ACCORDING TO IOSEB GRISHASHVILI'S "URBAN DICTIONARY"

The Georgian language has great number of borrowings from the Old, Middle and New Persian language. The penetration of the New Persian language lexical units occurred in two streams, first in the 12th century by means of written materials and second, in 16th -18th centuries as through written records so by way of immediate contacts.

The ties between Iran and Georgia were very strong during 16th-18th centuries, when Tbilisi served a hub for the venue not only for the peoples from the east but also from other parts of the world. The "Urban Dictionary" compiled by Ioseb Grishashvili published in 1997 by Rusudan Kusrashvili is rich with the lexical units borrowed particularly within the aforesaid period.

Georgian specialists have mainly studied Old and Middle Persian and partially the first stream (12th c.) of the New Persian. As for the New Persian of later periods (16th -18th cc.) it is a matter of future studies.

In this article I have identified and discussed only a few parts of the Persian borrowings. These are: dauli, zarna brinji, zari, zaričini, tavaza, talxi, tambali, tamasa, taslibi, siqa, yoqofača, časpandi, Jeitani, faia, jurati, qalibi.

The majority of the borrowed words are found only in the "Urban Dictionary" (dauli, zarna brinji, zari, zaričini, tambali, taslibi, yoqofača, časpandi, faia, jurati) and now they belong to the archives of the Georgian language.

These Persian borrowings have come into the Georgian with various phonetic and semantic changes.